

॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ स्वपतिस्त्वापंकुर्वतिसति ॥ २३ ॥ २४ ॥ वाञ्छयामिवाञ्छामि ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ अध्यायतात्पर्यसंगृह्णाति येषामिति ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ इ० रा० नै०
 त्रीन्वर्णानुपजीवंतियथावदनसूयकाः ॥ ममशूद्राः स्वकर्मस्थामामकांतरमाविशः ॥ १७ ॥ रूपणानाथवृद्धानां दुर्बलातुरयोषितां ॥ संविभक्तास्मि सर्वेषां मा
 मकांतरमाविशः ॥ १८ ॥ कुलदेशादिधर्माणां प्रथितानां यथाविधि ॥ अव्युच्छेत्तास्मि सर्वेषां मामकांतरमाविशः ॥ १९ ॥ तपस्विनो मे विषये पूजिताः परिपा
 लिताः ॥ संविभक्ताश्च सत्कृत्य मामकांतरमाविशः ॥ २० ॥ नासंविभज्यभोक्तास्मि नाविशामि परस्त्रियं ॥ स्वतंत्रो जातु न क्रीडे मामकांतरमाविशः ॥ २१ ॥ ना
 ब्रह्मचारी भिक्षावाभिक्षुर्वा ब्रह्मचर्यवान् ॥ अनृत्विजाद्रुतं नास्ति मामकांतरमाविशः ॥ २२ ॥ नावजानाम्यहं वेद्यान्न वृद्धान्न तपस्विनः ॥ राष्ट्रे स्वपतिजागर्मि
 मामकांतरमाविशः ॥ २३ ॥ आत्मविज्ञानसंपन्नस्तपस्वी सर्वधर्मवित् ॥ स्वामी सर्वस्य राष्ट्रस्य धीमान् मम पुरोहितः ॥ २४ ॥ दानेन विद्यामभिवाञ्छयामि स
 त्येनार्थं ब्राह्मणानां च गुप्त्या ॥ श्रुश्रूषया चापि गुरुनुपैमि न मे भयं विद्यते राक्षसेभ्यः ॥ २५ ॥ न मे राष्ट्रे विधवा ब्रह्मबंधुर्न ब्राह्मणः कितवो नो तचोरः ॥ अयाज्यया
 जीनचपापकर्म न मे भयं विद्यते राक्षसेभ्यः ॥ २६ ॥ न मे शस्त्रैरनिर्भिन्नं गात्रे द्व्यंगुलमंतरं ॥ धर्मार्थं युध्यमानस्य मामकांतरमाविशः ॥ २७ ॥ गोब्राह्मणेभ्यो य
 ज्ञेभ्यो नित्यं स्वस्त्ययनं मम ॥ आशासते जनाराष्ट्रे मामकांतरमाविशः ॥ २८ ॥ राक्षस उवाच यस्मात्सर्वास्ववस्था सुधर्ममेवान्ववेक्षसे ॥ तस्मात्प्राप्नुहि
 कैकेयगृहं स्वस्तिव्रजाम्यहं ॥ २९ ॥ येषां गोब्राह्मणं रक्ष्यं प्रजारक्ष्याश्च केकय ॥ न रक्षोभ्यो भयं तेषां कुत एव तु पावकात् ॥ ३० ॥ येषां पुरोगमा विप्रा येषां ब्रह्म परं ब
 लं ॥ अतिथिप्रियास्तथापौरास्ते वै स्वर्गजितो नृपाः ॥ ३१ ॥ भीष्म उवाच तस्माद्विजाती न रक्षेत ते हिरक्षंति रक्षिताः ॥ आशीरेषां भवेद्राज नृणां सम्यक्प्र
 वर्ततां ॥ ३२ ॥ तस्माद्राज्ञाविशेषेण विकर्मस्था द्विजातयः ॥ नियम्याः संविभज्याश्च तदनुग्रहकारणात् ॥ ३३ ॥ एवं यो वर्तते राजा पौरजानपदेष्विह ॥ अनुभू
 येह भद्राणि प्राप्नोतींद्रसलोकतां ॥ ३४ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांतिप० राजध० कैकेयोपाख्याने सप्तसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७७ ॥ ॥ ७८ ॥ युधिष्ठिर उवाच
 व्याख्याताराजधर्मेण वृत्तिरापत्सु भारत ॥ कथं स्विद्वैश्यधर्मेण संजीवेद्ब्राह्मणो न वा ॥ १ ॥ भीष्म उवाच अशक्तः क्षत्रधर्मेण वैश्यधर्मेण वर्तयेत् ॥ कृषिगोर
 क्ष्यमास्थाय व्यसने वृत्तिसंक्षये ॥ २ ॥ युधिष्ठिर उवाच कानि पण्यानि विक्रीय स्वर्गलोकान्नहीयते ॥ ब्राह्मणो वैश्यधर्मेण वर्तयन् भरतर्षभ ॥ ३ ॥

भा० सप्तसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ व्याख्याता ब्राह्मणस्येति शेषः राजधर्मेणेति शस्त्रधारणादिना वृत्तिर्जीविका आपदिविकर्मस्थोऽपि ब्राह्मणादिर्न राक्षः पापाय भवतीति भावः ॥ १ ॥ वर्तयेद्ब्राह्मणः ॥ २ ॥ ३ ॥